

SA IMENOM (U IME) ALLAHA MILOSRDNOGA MILOSTIVOGA.

GLAVA VOJNE HUDEJBIJE

i govora Allaha, uzvišen je: "Zaista već je bio zadovoljan Allah od (tih) vjernika pošto (jer) daju prisegu tebi pod (tim, onim) stablom (drvetom)....", ajet (odlomak taj vidi, pročitaj).

PRIČAO NAM JE Halid, sin Mahleda, pričao nam je Sulejman, sin Bilala, rekao je: pričao mi je Salih, sin Kejsana, od Ubejdulaha, sina Abdullaha, od Zejda, sina Halida, bio zadovoljan Allah od njega, rekao je:

Izašli smo sa poslanikom Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (u) godini Hudejbije, pa je pogodila nas (jedna) kiša jedne noći. Pa je klanjao nama poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (tu) jutarnju molitvu, zatim se okrenuo na nas (nama) sa svojim licem pa je rekao:

"Da li znate šta je to rekao vaš Gospod?" Rekli smo: "Allah i Njegov poslanik su znaniji (od nas)." Pa je rekao: "Rekao je Allah:

"Osvanuo je od Mojih robova (jedan) vjernik u Mene i (jedan) nevjernik u Mene. Pa što se tiče (onoga) ko je rekao: Pokisli smo (Dala se je nama kiša) sa milošću Allaha, i sa darom (davanjem, opskrbljavanjem) Allaha i sa dobrotom Allaha, pa on je vjernik u Mene, (a) nevjernik u (onu) zvijezdu (u koju vjeruju pagani, idolopoklonici da ona daje i donosi kišu). A što se tiče (onoga) ko je rekao: Pokisli smo sa zvijezdom takvom (tom, dakle: zbog zvijezde), pa on je vjernik u (tu) zvijezdu, (a) nevjernik u Mene."

PRIČAO NAM JE Hudbete, sin Halida, pričao nam je Hemmam od Katadeta da je Enes, bio zadovoljan Allah od njega, izvijestio njega, rekao je:

Obavljao je umru (mali hadž, malo, kratko hodočašće) poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, četiri, četiri umre (tj. četiri puta), sve su one (obavljane) u (mjesecu) zul-ka'detu osim (one umre) koja je bila sa njegovim hodočašćem (zajedno obavljena): umru (jednu je obavio) od Hudejbije u zul-ka'detu, i (jednu) umru od iduće godine (tj. u slijedećoj godini iza Hudejbije) u zul-ka'detu, i (jednu) umru od Dži'raneta gdje je razdijelio ratne plijenove Hunejna u zul-ka'detu i (jednu) umru sa svojim hodočašćem." (Hudejbija, i Džiranete i Hunejn su ime mjesta u bližoj i daljoj okolini Meke.)

PRIČAO NAM JE Seid, sin Rebi-a, pričao nam je Alija, sin Mubareka, od Jahja-a, od Abdullaha, sina Ebu Katadeta da je njegov otac pričao njemu, rekao je:

Otišli (Krenuli) smo sa Vjerovijesnikom, pomilovao ga Allah i spasio, (u) godini Hudejbije, pa su se obukli (odjenuli) hodočasnički njegovi drugovi, a (ja) se nisam obukao hodočasnički (nisam obukao hodočasničkih haljina-ihrama).

PRIČAO NAM JE Ubejdulah, sin Musa-a, od Israila, od Ebu Ishaka, od Bera-a, bio zadovoljan Allah od njega, rekao je:

Brojite vi (velikim) osvojenjem (velikom pobjedom) osvojenje Meke (od idolopoklonika), i već je bilo osvojenje Meke (jedno veliko) osvojenje, a mi brojimo (računamo, pravim velikim) osvojenjem (pravom velikom pobjedom) prisegu zadovoljstva

(Božijega na) dan Hudejbije. Bili smo sa Vjerovijesnikom, pomilovao ga Allah i spasio, (nas) četrnaest stotina, a Hudejbijete (ili: kraće: Hudejbija) je (jedan) bunar (čatrnja), pa smo iscrpali (izgrabili) njega, pa nismo ostavili u njemu (nijednu) kap (vode). Pa je doprlo to Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, pa je došao njemu, pa je sjeo na njegovu ivicu (kraj). Zatim je pozvao za (jednu) posudu od vode (posudu vode da mu se donese), pa se očistio (kao što se čisti za molitvu). Zatim je promućkao (usta, tj. u ustima malo vode), i molio je, zatim (je) nju (vodu iz usta) u njega (u bunar - arapska riječ "bi'run": bunar je ženskoga roda, pa su zato sve zamjenice koje se odnose na "bi'run" u arapskom tekstu ženskoga roda, ali se u naš, na naš jezik prevode sa muškim rodnom jer je u našem jeziku riječ bunar muškoga roda). Pa smo ostavili njega (bunar) nedaleko (tj. jedan čas, neko vrijeme). Zatim zaista on je vratio nama (tj. dao nam je vode onoliko) što (tj. koliko) smo htjeli mi i naši stremeni (tj. i naše kamile, deve).

PRIČAO MI JE Fadl, sin Jakuba, pričao nam je Hasen, sin Muhameda sina Aajena, Ebu Ali Harranija, pričao nam je Zuhejr, pričao nam je Ebu Ishak, rekao je: obavijestio nas je Bera', sin Aziba, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, da su oni bili sa poslanikom Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (na) dan Hudejbije (na broju) hiljadu i četiri stotine ili (i još) više, pa su odsjeli na (jednome) bunaru (pokraj nekoga bunara), pa su iscrpali (izgrabili) njega (potrošili vodu iz njega-bunara). Pa su došli Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, (i potužili su mu se da nema više vode). Pa je došao (tome) bunaru i sjeo je na njegovu ivicu (kraj), zatim je rekao:

"Donesite mi (jednu) kovu (posudu) od njegove vode (od vode toga bunara)." Pa se njemu donijela ona (ta voda). Pa je pljunuo, pa je molio, zatim je rekao: "Ostavite (Pustite na miru) njega (bunar jedan) čas." Pa su napojili (napajali) svoje osobe i svoje stremene (svoje deve) do (časa kada) su otputovali (dok nisu otputovali).

PRIČAO NAM JE Jusuf, sin Musa-a, pričao nam je Ibnu Fudajl, pričao nam je Husajn od Salima, od Džabira, bio zadovoljan Allah od njega, rekao je:

Ožednili su (Bili su žedni) ljudi (na) dan Hudejbije, a poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (je bio u prilici da) je pred njim (jedna mala kožna) posuda (za vodu), pa se čistio (za molitvu-abdestio je) iz nje (lijevajući vodu). Zatim su se okrenuli (ti) ljudi prema njemu (tj. došli su mu). Pa je rekao poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio:

"Šta je vama?" Rekli su: "O poslaniče Allaha! Nije (Nema) kod nas (onoga) što se čistimo s njim, a nećemo (ni) piti (ništa drugo) osim (ono malo vode) što je u (toj) tvojoj posudi." Pa je stavio Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, svoju ruku u (tu) posudu, pa je počela (ta) voda (da) izvire između njegovih prsta kao primjeri vrela. Rekao je: Pa smo se napili i očistili smo se (abdestili smo se). Rekao sam Džabiru: "Koliko ste tada bili (na broju, tj. Koliko vas je bilo tada)?" Rekao je: "Da smo bili (brojali) stotinu hiljada (Da nas je bilo sto hiljada), zaista bi bilo dosta nama (te vode). Bili smo (brojali, Bilo nas je) petnaest stotina."

PRIČAO NAM JE Salt, sin Muhameda, pričao nam je Jezid, sin Zurej-a, od Seida, od Katadeta: rekao sam Seidu, sinu Musejjeba: doprlo mi je da Džabir, sin Abdullaha govoraše:

Bili su (brojali) četrnaest stotina. Pa je rekao meni Seid: Pričao mi je Džabir: Bili su (brojali) petnaest stotina (oni) koji su se prisegnuli Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, (na) dan Hudejbije. Rekao je Ebu Davud: Pričao nam je Kurrete od Katadeta. Slijedio je njega Muhamed, sin Bešara: Pričao nam je Ebu Davud, pričao nam je Šubete, pričao nam je Alija, pričao nam je Sufjan, rekao je Amr: čuo sam Džabira, sina Abdullaha, bio zadovoljan

Allah od njih dvojice, rekao je: rekao je nama poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (na) dan Hudejbije:

"Vi ste najbolji (od svih) stanovnika Zemlje." A bilo smo (brojali, Bilo nas je) hiljadu i četiri stotine. I da pogledah danas (tj. I da danas vidim - jer je tada već bio oslijepio pred kraj svoga života), zaista bih pokazao vama mjesto (toga) stabla (drveta pod kojim smo mu dali prisegu). Slijedio je njega (Sufjana) Aameš, čuo je Salima, (a Salim) je čuo Džabira (da priča): Hiljadu i četiri stotine (da oni brojaše). A rekao je Ubejdulah, sin Muaza: Pričao nam je moj otac, pričao nam je Šubete od Amra, sina Murreta, pričao mi je Abdullah, sin Ebu Evfa-a, bio zadovoljan Allah od njih dvojice:

Bili su drugovi (onoga) stabla (brojali) hiljadu i tri stotine, i bili su Eslemovići (tj. pripadnici plemena Eslem sačinjavali tada) osminu Iseljenika. Slijedio je njega (Ubejdulaha) Muhamed, sin Beššara: Pričao nam je Ebu Davud, pričao nam je Šubete.

PRIČAO NAM JE Ibrahim, sin Musa-a, izvijestio nas je 'Isa od Ismaila, od Kajsa da je on čuo Mirdasa Eslemiju (da govori - a bio je od drugova (onoga) stabla (pod kojim je data prisega na Hudejbiji Muhamedu a.s.):

Uzeće se (Zgrabiće se, tj. Umrijeće ovi ljudi) dobri, prvi, pa prvi (tj. najbolji, pa najbolji), a ostaće ocjedina (troska, mulj, otpadak) kao ocjedina (odredine) datula i ječma. Neće mariti Allah za njih (nijednu) stvar (tj. Neće voditi računa o njima u smislu pomaganja i zaštite. Neće se brinuti o njima nimalo u njihovu korist).

PRIČAO NAM JE Alija, sin Abdullaha, pričao nam je Sufjan od Zuhrije, od Urveta, od Mervana i Misvera, sina Mahremeta, rekla su njih dva:

Izašao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (u) godini Hudejbije u (društvu sa) deset i nekoliko stotina od svojih drugova. Pa pošto je bio u Zul-Hulejfi, stavio je ogrlicu (đerdan) žrtvenoj životinji (svojoj) i dao je opaziti nju (tj. i označio je nju na taj način što je dao nasjeći malo njezinu desnu stranu i namazati je njezinom krvlju da se tako može opaziti i poznati da je to žrtvena životinja), i obukao se hodočasnički od nje (od Zul-Hulejfe za umru). Neću izbrojiti (tj. Ne znam broja, kaže Alija) koliko sam (puta) čuo njega (ovaj hadis) od Sufjana, čak sam čuo njega (da) govori: Neću zapamtiti (tj. Ne pamtim) od Zuhrije (da je spomenuo izraze) "iš'ara" i "taklida" ("iš'ar" je označavanje žrtvene životinje na taj način što se ona namaže krvlju iz rane koja joj se otvori na desnoj strani leđa; a "taklid" je označavanje žrtvene životinje na taj način što joj se metne, stavi neki predmet na vrat kao ogrlica, đerdan.).

Pa neću znati (tj. Ne znam da li on-Sufjan) misli (na to da nije zapamtio od Zuhrije) mjesto "iš'ara" i "taklida", ili (ovaj) hadis, cijeloga (svega) njega (dovršava sa ovim Alija svoju izjavu).

(To jest: Ne zna da li je mislio na to da ne pamti mjesto gdje je izvršen iš'ar i taklid da li je Zuhrija spomenuo, ili nije; ili da nepamti ovaj sav ovakav u cjelini od Zuhrije, nego samo neki dio ovoga hadisa.)

PRIČAO NAM JE Hasen, sin Halefa, pričao nam je Ishak, sin Jakuba, od Ebu Bišra Verka-a, od Ibnu Ebu Nedžiha, od Mudžahida, rekao je: pričao mi je Abdurrahman, sin Ebu Lejla-a, od Ka'ba, sina 'Udzreta, da je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, vidio njega, a njegova uš pada (tj. a njegovi uši, vaši padaju) na njegovo lice, pa je rekao:

"Je li uznemiruju tebe tvoje životinje (tvoji paraziti, insekti, tj. tvoje vaši)?" Reкао je: "Da." Pa je zapovjedio njemu poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, da obrije (svoju glavu), a on je u Hudejbiji (tj. odmah tu u Hudejbiji), a nije objasnio njima da se oni rješavaju (razriješavaju stega i zabrana koje sadrži umra) u njoj (u Hudejbiji), i oni su (još bili) na pohlepi (tj. u želji i nadi) da uniđu (da uđu u) Meku. Pa je spustio (objavio) Allah (poznati) otkup (iskupljenje za prekršaj taj u umri - jer se i u umri ne smije brijati, ni šišati dok se svi propisi umre ne izvrše). Pa je zapovjedio njemu poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, da nahrani (tj. da podijeli u hrani količinu od jednoga) fereka među šest siromaha (siromašnih), ili (da) žrtvuje (da pošalje kao žrtvenu životinju u Meku jednu) ovcu ili (da) posti tri dana.

("Ferek" je mjera koja ima šesnaest ritlova, a jedan "ritl" iznosi, prema nekima, količinu od 449,28 grama.)

PRIČAO NAM JE Ismail, sin Abdullaha, rekao je: pričao mi je Malik od Zejda, sina Eslema, od njegovoga oca, rekao je:

Izašao sam sa Umerom, sinom Hattaba, bio zadovoljan Allah od njega, ka (određenom) trgu, pa se priključila Umeru (jedna) mlada žena, pa je rekla:

"O zapovjedniče vjernika (ovih, tj. muslimana)! Propao je moj muž, a ostavio je malenu djecu. Tako mi Allaha ne kuhaju cjevanice (tj. noge od ovce - a to znači da nemaju ni ovce, niti išta od marve), a nema za (tj. u) njih usjeva (nikakvoga, nikakvih usijeva), a ni vimena (tj. stoke nikakve), i uplašila sam se da će pojesti njih (ova) hijena (tj. ova gladna, nerodna, oskudna godina). A ja sam kći Hufafa, sina Ima-a, Gifarije (Gifarovića), a već je prisustvovao moj otac (na) Hudejbiji sa poslanikom Allaha, pomilovao ga Allah i spasio." Pa je stao sa njom Umer, i nije prošao (nije krenuo dalje). Zatim je rekao:

"Širina (Široko mjesto neka) je sa blizim (bližim) rodnom (za bližnji rod)!" Zatim je otišao ka (jednoj) devi snažnih leđa (što je) bila svezana u (njegovoj) kući, pa je natovario na nju dvije vreće (torbe a) napunio je njih dvije hranom (dvije torbe hrane). I natovario je između njih dvije (između tih vreća još neke) opskrbe i odjeće, zatim je dodao (dao) njoj (toj ženi) njezin povodac (povodac te deve), zatim je rekao:

"Vodi sebi nju (ovu devu), pa neće proći (ova deva, tj. neće je nestati) od (tako da) će donijeti (dati) vama Allah (neko) dobro (neku opskrbu, trošak, tj. pa dok potrošite devu i to na njoj, daće vam Allah drugi trošak i opskrbu poslije)." Pa je rekao (jedan) čovjek: "O zapovjedniče vjernika! Umnožio si (tj. Dao si mnogo) njoj." Reкао je Umer: "Izgubila (Poželjela) te tvoja majka! Tako mi Allaha zaista ja zaista vidim (tj. mislim za) oca ove (žene) i njezinoga brata (da) su već njih dva opkolila (opkoljavala jedan) zamak (tvrđavu neko, jedno) vrijeme, pa su sebi osvojila njih dva njega (taj zamak). Zatim smo osvanuli (ili: počeli da) tražimo plijen dijelove njih dvojice u njemu (u zamku)."

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin Rafi-a, pričao nam je Šebabete, sin Sevvara, Ebu Amr Fezarija, pričao nam je Šubete od Katadeta, od Seida, sina Musejjeba, od njegovoga oca, rekao je:

Zaista već sam vidio (ono) stablo (na Hudejbiji), zatim sam dolazio njemu poslije, pa nisam prepoznao njega (nisam ga prepoznao). Reкао je Mahmud:, zatim se je dalo zaboraviti meni njega poslije.

(Riječ je o stablu pod kojim je data prisega zadovoljstva Božijega.)

PRIČAO NAM JE Mahmud, pričao nam je Ubejdulah od Israila, od Tarika, sina Abdurrahmana, rekao je:

Otišao sam hodočasteći (tj. kao hodočasnik, hadžija), pa sam prošao pokraj (nekih) ljudi (što) klanjaju. Rekao sam: "Šta (tj. Kakva) je ovo bogomolja?" Rekli su: "Ovo je (ono) stablo gdje se je prisegnuo poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, prisegom zadovoljstva (Božijega, tj. gdje je on primio prisegu od tude okupljenih muslimana, pa je Allah objavio da je s tim vjernicima zadovoljan zbog te njihove prisege u suri koja počinje sa "Inna fetahna leke.....", u ajetu "Le kad radijallahu anil-mu'minine iz jubajj'üneke tahteš-šedžereti.....")." Pa sam došao Seidu, sinu Musejjeba, pa sam izvijestio njega. Pa je rekao Seid: Pričao mi je moj otac da je on bio u (među onima) ko se (koji se je) prisegao poslaniku Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, pod (tim) stablom. Rekao je: Pa pošto smo izašli (u vremenu) od iduće (slijedeće, sljedeće) godine, zaboravili smo ga, pa nismo mogli na nj (na to stablo da potrefimo, pogodimo). Pa je rekao Seid:

"Zaista drugovi Muhammeda, pomilovao ga Allah i spasio, nisu znali njega (poslije godinu dana koje je to stablo), a znali ste (tj. a da znate) vi njega (a da vi znate). Pa vi ste znaniji (završio je svoju izjavu Seid potsmjehom, ironično)."

PRIČAO NAM JE Musa, pričao nam je Ebu Avanete, pričao nam je Tarik od Seida, sina Musejjeba, od njegovoga oca da je on bio u (onima) ko se je prisegao (među onima koji su se prisegli) pod (onim) stablom, pa smo se vratili k njemu iduće (slijedeće) godine, pa je bilo slijepo na nas (tj. pa nam je bilo sumnjivo koje je - nismo mogli utvrditi koje je to stablo pod kojim smo dali prisegu na vjernost).

PRIČAO NAM JE Kabisate, pričao nam je Sufjan od Tarika, rekao je:

Spomenulo se je kod Seida, sina Musejjeba, (to) stablo, pa se nasmijao, pa je rekao: Izvijestio me je moj otac, a bio je prisustvovao njemu (tom drvetu-stablu prilikom prisege).

PRIČAO NAM JE Adem, sin Ebu Ijasa, pričao nam je Šubete od Amra, sina Murreta, rekao je: čuo sam Abdullaha, sina Ebu Evfa-a, a bio je od drugova (toga) stabla (tj. bio je jedan od onih koji su se prisegnuli pod tim stablom), rekao je:

Bio je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, kada bi donio (neki) narod (neki ljudi kakvu) milostinju (za siromašne), rekao (tj. bio bi rekao, rekao bi, molio bi ovako):

"Moj Bože! Pomiluj ih (ljudе ovoga naroda)." Pa je donio njemu moj otac svoju milostinju, pa je rekao (Muhammed a.s.): "Moj Bože! Pomiluj rod Ebu Evfa-a."

PRIČAO NAM JE Ismail od svoga brata, od Sulejmana, od Amra, sina Jahja-a, od Abbada, sina Temima, rekao je:

Pošto je bio dan kamenjara (tj. dan borbe na kamenitom tlu kod Medine između stanovnika Medine i Jezidovih četa), i ljudi (Medine) daju prisegu Abdullahu, sinu Hanzaleta, pa je rekao Ibnu Zejd:

"Na što uzima prisegu sin Hanzaleta (od tih) ljudi (na što ih prisegnjuje)?" Reklo se je njemu: "Na smrt." Rekao je: "Neću se prisegnuti na to (ni) jednome (čovjeku, tj. nikome)

poslije poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio." A bio je prisustvovao sa njim (na Hudejbiji.

PRIČAO NAM JE Jahja, sin Ja'la-a, Muharibija: pričao nam je moj otac, pričao nam je Ijas, sin Selemeta sina Ekve-a, rekao je: pričao mi je moj otac, rekao je - a bio je od drugova (onoga, toga) stabla - rekao je:

Klanjavasmo (Klanjali smo) sa Vjerovijesnikom, pomilovao ga Allah i spasio džum'u (molitvu u petak u podne), zatim odlazimo, a nije za zidove (tj. u zidova - zidovi kuća nemaju nikakvoga) hlada (sjene da) tražimo hlada (tj. da nađemo hlada sebi) u njemu (u tom hladu, u toj sjenci od zidova).

PRIČAO NAM JE Kutejbete, sin Seida, pričao je Hatim od Jezida, sina Ebu Ubejda, rekao je: rekao sam Selemetu, sinu Ekve-a:

"Na koju stvar (tj. Na što) ste se prisegnuli poslaniku Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (na) dan Hudejbije?" Rekao je: "Na smrt (tj. da ćemo se boriti dok ne izginemo boreći se mi)."

PRIČAO MI JE Ahmed, sin Iškaba, pričao nam je Muhamed, sin Fudajla, od Ala-a, sina Musejjeba, od njegovoga oca, rekao je:

Sreo sam Bera-a, sina Aziba, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, pa sam rekao: "Blago tebi! Družio (si) se (sa) Vjerovijesnikom, pomilovao ga Allah i spasio, i prisegnuo si se njemu pod (tim, tj. onim) stablom." Pa je rekao: "O sine moga brata (bratiću)! Zaista ti nećeš znati (tj. ti ne znaš) šta smo proizveli poslije njega (poslije smrti Muhammeda a.s. - a to znači: šta smo sve novo uveli, napravili, počinili poslije njega što nije u mnogo slučajeva ni pohvalno ni lijepo)."

PRIČAO NAM JE Ishak, pričao nam je Jahja, sin Saliha, pričao nam je Muavijete - on je sin Sellama, - od Jahja-a, od Ebu Kilabeta da je Sabit, sin Dahhaka, izvijestio njega da je on prisegnuo se (dao prisegu) Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, pod (onim) stablom.

PRIČAO MI JE Ahmed, sin Ishaka, pričao nam je Usman, sin Umera, izvijestio nas je Šubete od Katadeta, od Enesa, sina Malika, bio zadovoljan Allah od njega, (tumačeći riječi iz Kur'ana) "Zaista mi smo osvojili za tebe (tebi) osvajanjem jasnim.", rekao je:

Hudejbija (je to, jer je ugovor o miru, primirju koji je tu sklopljen osnova i uvod u događaje koji su se poslije toga odigrali i koji su doveli do osvajanja, oslobođenja Meke od idolopoklonika, što se smatra najvećom pobjedom, i kada se kaže "el-fethu": pobjeda, osvojenje, oslobođenje, misli se na osvajanje Meke, a to će se u tekstu - kako je već rečeno - pisati sa velikim slovom "Pobjeda"). Rekli su njegovi (Muhammedovi a.s.) drugovi:

"Prijatno, ugodno! (Lasno, prijatno! Bezgriješno, bezbolno! A to znači: Lakoćom i prijatnošću neka ti život bude i teče, Muhamede! Allah ti, eto, objavi da ti dade pobjedu, i da ti je oprostio sve - i što je bilo i što će biti.). Pa šta je za nas (šta je s nama)?" Pa je spustio (objavio) Allah (u istom poglavlju-suri):

"Zato (da) uvede (te) vjernike i vjernice (u rajske) vrtove (što) teku ispod njih (rajske) rijeke.....".

Rekao je Šubete: Pa sam došao (stigao u) Kufu, pa sam pričao za ovo, sav njega (za cijeli ovaj hadis i slučaj) od Katadeta (da je to tumačenje). Zatim sam se vratio, pa sam spomenuo njemu (Katadetu), pa je rekao: "Što se tiče (tumačenja ajeta): "Zaista mi smo osvojili za tebe.....", pa (to sam) od Enesa (prenio). A što se tiče (riječ) "Prijatno, ugodno!", pa od 'Ikrimeta (to sam prenio, čuo)."

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Muhameda, pričao nam je Ebu Amir, pričao nam je Israil od Medžze'eta, sina Zahira, Eslemije, od njegovoga oca - a bio je od (onih) ko je prisustvovao (onome) stablu - rekao je:

Zaista ja zaista ložim (potpaljujem vatru) pod lonac (svoj koji je bio napunjen) sa mesima magaraca (sa mesom od domaćih, pitomih magaraca za vrijeme opsade Hajbera), kadli je povikao (tj. kadli poče dozivati, vikati) vikač (telal, objavljiivač, izvikivač) poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio:

"Zaista poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, zabranjuje vam mesa (meso pitomih) magaraca." A od Medžze'eta, od (jednoga) čovjeka od njih od drugova (onoga) stabla, njegovo ime je Uhban, sin Evsa, a bio se tužio (na) svoje koljeno, i bio bi - kada je ničičio (padao ničice, na sedždu) - učinio (tj. bio bi stavljao, stavljao bi) pod svoje koljeno (jedan) jastuk.

PRIČAO MI JE Muhamed, sin Bešara, pričao nam je Ibnu Ebu Adijj od Šubeta, od Jahja-a, sina Seida, od Bušejra, sina Jesara, od Suvejda, sina Nu'mana, a bio je od drugova (onoga) stabla, rekao je:

Bio je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, i njegovi drugovi (u takvoj prilici da) se njima donosio bungur (tj. prekrupa, krupno samljeveni ječam, bulgur), pa su (oni) žvakali njega (bungur, bulgur, prekrupu). Slijedio je njega (Ibnu Ebu Adijja) Muaz od Šubeta.

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin Hatima sina Bezi-a, pričao nam je Šazan od Šubeta, od Ebu Džemreta, rekao je:

Pitao sam Aiza (ili: Aida), sina Amra - a bio je od drugova Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, od drugova (onoga) stabla - :

"Da li se kvvari nepar (tj. neparna molitva-vitr namaz)?" Rekao je: "Kada si obavio neparnu molitvu od prvoga dijela njegovoga (tj. noćnoga klanjanja - a to će reći: na početku noći), pa ne obavljaj neparne molitve (neparnu molitvu-vitr namaz) od zadnjega dijela njega (noćnoga klanjanja, tj. ne klanjaj vitr namaza, namaz na kraju noći)."

(Stvar je u ovome. Muhammed a.s. je rekao da vitr namaz bude zadnje što čovjek noću klanja. Ako čovjek klanja na početku noći vitr namaz iza jacije, kako mnogi i rade, pa ustane na kraju noći prije zore i želi da klanja nafile-neobaveznu molitvu, da li će opet ponovno trebati klanjati i vitr namaz da on bude zadnji, ili ne mora, jer mu vrijedi onaj što ga je klanjao s početka noći. Ibnu Umer je bio mišljenja da je u ovome slučaju onaj vitr namaz što ga je s početka noći klanjao, postao pokvaren, nevažeći, pa da treba sada klanjati drugi vitr namaz poslije ove nafile što ju je klanjao u zadnjem dijelu noći. Po mišljenju ovoga ashaba prvi vitr namaz nije pokvaren, pa, prema tome, ako je klanjao čovjek vitr na početku noći, ne treba ga klanjati na kraju noći iako je klanjao neku neobaveznu molitvu-nafile - koja ima paran broj naklona, tj. rekata, a neobavezne molitve su, u stvari, sve sa parnim brojem naklona-rekata. To mišljenje zastupa i većina učenjaka hanefijskoga mezheba, i imami Malik i svi učenjaci

šafijskoga mezheba. Ovo pitanje, u stvari, i ne spada ovdje da se obrađuje jer je sada govor o ratovanjima, vojnama, ali su u ovim glavama spomenute mnoge stvari koje tu ne spadaju samo zbog toga što je te stvari pričao ashab koji je učestvovao u određenoj vojni.)

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Jusufa, izvijestio nas je Malik od Zejda, sina Eslema, od njegovoga oca da poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, iđāše (putovaše, išao je) u nekom (od) svojih putovanja, i (da) Umer, sin Hattaba, iđāše (išao je) sa njim (jedne) noći, pa je pitao njega Umer, sin Hattaba, o (jednoj, nekoj) stvari, pa nije odgovorio njemu poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio. Zatim je (ponovo) pitao njega, pa nije odgovorio (opet) njemu. Zatim je pitao (ponovo) njega, pa nije odgovorio (opet) njemu. I rekao je Umer, sin Hattaba:

"Izgubila (Nemala) te tvoja majka, o Umere! Navaljivao si poslaniku Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, tri puta (uporno ga pitajući), sve to (ti nije pomoglo), (i) neće (da) odgovori tebi." Rekao je Umer: Pa sam pokrenuo svoju devu, zatim sam se naprijed probio pred (te) muslimane, i plašio sam se da siđe o meni (neko) čitanje (tj. neki ajet u Kur'anu kojim ću biti osuđen i kojim mi se izriče kakva kazna). Pa nisam ostao (dugo, a ono se dogodi) da sam čuo (nekakvoga) vikača (da) više mene. Rekao je: Pa sam rekao: Zaista već sam se plašio da bude bilo sišlo o meni (neko) čitanje (tj. neki ajet u Kur'anu koji će se čitati o meni). I došao sam poslaniku Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, pa sam pozdravio (nazvao selam). Pa je rekao (Muhammed a.s.):

"Zaista već se je spustila meni noćas (u ovoj noći jedna) sura (poglavlje Kur'ana), zaista ona je milija (draža) k meni od (svega onoga) što se je pojavilo (izašlo) na njemu Sunce." Zatim je čitao (učio):

"Zaista mi smo osvojili za tebe (tebi jedno) osvajanje jasno."

(To je prvi ajet te sure što mu je tu noć objavljena, i što mu je draže od svega što obasjava Sunce.)

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Muhameda, pričao nam je Sufjan, rekao je: čuo sam Zuhriju kada je pričao ovaj hadis (koji će se sada navesti, ispričati), zapamtio sam neki (dio) njega, a učvrstio je mene (u onome što sam čuo od Zuhrije) Mamer od Urveta, sina Zubejra, od Misvera, sina Mahremeta, i Mervana, sina Hakema - povećava (dodaje u pričanju) jedan (od) njih dvojice na (pričanje) svoga druga - rekla su njih dvojica:

Izašao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (u) godini Hudejbije u (među) deset i nekoliko stotina od svojih drugova. Pa pošto je došao Zul-Hulejfi, stavio je ogrlicu svojoj žrtvenoj životinji i dao je opaziti (tj. obilježiti krvlju) nju (obilježio je nju krvlju), i obukao se je hodočasnički od nje (od mjesta, od naseobine Zul-Hulejfe) za umru (odlučivši se, ili odlučivši se za umru). I poslao je oko svoje iz Huza'ata (tj. jednoga svoga izviđača, špijuna koji je bio porijeklom iz plemena Huza'ata). I išao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, dok je bio (stigao) u Gadirul-Eštat, (i na tom mjestu) došao je njemu njegov izviđač (doslovno: došlo je njemu njegovo oko, - i) rekao je:

"Zaista Kurejševići su skupili za tebe (zbog tebe, tj. zbog borbe protivu tebe neke) skupove, i već su skupili za tebe (one) skupine (sastavljene od pripadnika raznih plemena). I oni su borci (protiv) tebe, i odvratači tebe od Kabe i sprječavači tebe." Pa je rekao:

"Dajte znak, o (prisutni moji) ljudi, na mene (tj. Pokažite mi šta mislite, Zdogovorite se, Dodite na zdogovor, o ljudi, sa mnomo)! Je li vidite (tj. mislite) da se nagingem ka porodicama njihovim i potomstvima ovih koji hoće da odvrte (odvraćaju) nas od Kabe? Pa ako dođu nama, bio je Allah, moćan je i veličajan je, već odsjekao (jedno) oko (jednoga špijuna) od (tih) idolopoklonika, a ako ne, ostavili smo (ostavićemo) njih zaraćene (tj. zarobljene, otete)." Reкао je Ebu Bekr: "O poslaniče Allaha! Izašao si namjeravajući za Kabu, ne želiš (nećeš) ubijanje (ni) jednoga (čovjeka), a ni rat (ni) jednome (čovjeku), pa upravi se (kreni) njemu (Svetome hramu - Kabi pravo). Pa ako je odvrćao (tj. Ko bude odvrćao) nas od njega (od Kabe), borićemo se (protiv) njega." Reкао je:

"Idite na ime Allaha (Krenite u ime Allaha)!"

PRIČAO MI JE Ishak, izvijestio nas je Jakub: pričao mi je sin brata Ibnu Šihaba (Ibnu Šihabov bratić) od svoga strica: izvijestio me je Urvete, sin Zubejra, da je on čuo Mervana, sina Hakema, i Misvera, sina Mahremeta, (da) njih dvojica izvještavaju (jednu) vijest od vijesti poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, o umri Hudejbije. Pa je bilo u (onome) što je izvijestio mene Urvete od njih dvojice da je ono pošto se potpisao poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (sa) Suhejlom, sinom Amra, (na) dan Hudejbije na sud vremena (određenoga, tj. pošto su se potpisala njih dvojica na odluku, zaključenje ugovora o miru na određeno vrijeme - a bilo je u (onome) što je sebi uslovljavao Suhejl, sin Amra, a je on reкао:

"Neće doći tebi od nas nijedan (niko) iako je bio na tvojoj vjeri (a sa njim da ćeš postupiti drukčije) osim (tako da) si vratio njega k nama, i pustićeš (doslovno: i pustio si) između nas i između njega"; i nije htio Suhejl da se sudi (tj. da sklopi mir sa) poslanikom Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (drukčije) osim na to (osim uz taj uslov) - pa su mrzili (prisutni) vjernici to (taj potpisani taki, takav ugovor o miru), i ljutili su se, pa su govorili o njemu. Pa pošto nije htio Suhejl da se sudi (tj. da sklopi mir sa) poslanikom Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (drukčije) osim na to (na taj uslov), potpisao se (tj. pristao) je njemu (na njega) poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio. Pa je vratio poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, Ebu Džendela, sina Suhejla (Suhejlovoga), tada k njegovom ocu Suhejlu, sinu Amra. I nije došao poslaniku Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (ni) jedan (čovjek) od (mekanskih) ljudi (a da je postupio s njim drugačije) osim (tako da) je vratio njega u tom (određenom) vremenu iako je bio musliman (taj izbjegli čovjek iz Meke). I došle su (mekanske) vjernice (kao) iseljenice (izbjeglice). Pa je bila Ummu Kulsuma, kći Ukbeta, sina Ebu Muajta, od (onih) ko je izašao k poslaniku Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, a ona je (mlada, vrlo mlada) djevojka. Pa je došla njezina porodica (da) pitaju (da mole) poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, da vrati nju k njima, dok (tj. te) je spustio Allah, uzvišen je, o (ovakvim) vjernicama (ono) što je spustio. Reкао je Ibnu Šihab: A izvijestio me je Urvete, sin Zubejra da je Aiša, bio zadovoljan Allah od nje, žena (supruga) Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, rekla:

Zaista poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, ispitivaše (isprobavaše svaku onu) koja je iselila od (mekanskih) vjernica sa (tj. zbog) ovoga ajeta: "O Vjerovijesniče, kada su došle tebi (mekanske) vjernice (da) se prisegnu tebi.....". A od njegovoga strica, reкао je: Doprlo je nama (da je zapovjedio Muhammed a.s. da se vrte vjenčani darovi izbjeglih, iseljenih muslimanki ka njihovim bivšim muževima) kada je zapovjedio Allah Svome poslaniku, pomilovao ga Allah i spasio, da povrate ka (mekanskim) idolopoklonicima (ono) što su utrošili (oni) na (one) koje su se iselile od (između) njihovih žena (supruga u Medinu). I doprlo je nama da je Ebu Besir....., pa je spomenuo njega (hadis o Ebu Besiru) sa njegovom dužinom (tj. spomenuo je taj cijeli hadis - a taj hadis je u cijelosti spomenut u proteklom

tekstu koji nosi naslov Kitabus-Sulhi: Knjiga (sklapanja ugovora o) miru (izmirenju, primirju), pa se treba obratiti na taj tekst).

PRIČAO NAM JE Kutejbete od Malika, od Nafi-a da je Abdullah, sin Umera, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, izašao čineći umru (tj. obukavši se hodočasnički sa odlukom da učini umru) u iskušenju (poznatome, tj. u pobuni, u vrijeme pobune, rata između trupa Hadždžadža i pristalica Abdullaha, sina Zubejra, koji je tada upravljao Mekom), pa je rekao (Abdullah, sin Umera):

Ako sam se odvratio (tj. Ako budem odvrćen zbog borbi) od Kabe (tj. Ako mi ne mogemo doći do Kabe), napravićemo kao što smo napravili sa poslanikom Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (one godine kada smo zaustavljeni na Hudejbiji). Pa je uzviknuo (glasno izgovorio ritualnu rečenicu zvanu telbiju odlučivši se) za umru (da želi da izvrši umru) zbog (toga što je u svoje vrijeme bio slučaj) da je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, bio uzviknuo za umru (u) godini Hudejbije.

PRIČAO NAM JE Museded, pričao nam je Jahja od Ubejdulaha, od Nafi-a, od Ibnu Umera, da je on uzviknuo (telbiju) i rekao je:

Ako se je zastrlo (tj. Ako se zastre, ako se ispriječi kakva prepreka) između mene i između njega (Svetoga hrama-Kabe), zaista sam učinio (tj. zaista ću učiniti, učiniću) kao što je učinio Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, kada su zastrli (tj. kada su stavili prepreku) nevjernici Kurejševića između njega (i Kabe), i pročitao je (Ibnu Umer):

"Zaista već je bio za vas u poslaniku Allaha lijep uzor.....".

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Muhameda sina Esmā-a, pričao nam je Džuvejrijete od Nafi-a da su Ubejdulah, sin Abdullaha, i Salim, sin Abdullaha, izvijestila njih dvojica njega da su njih dvojica govorila Abdullahu, sinu Umera (da su razgovarali s njim). - H - A pričao nam je Musa, sin Ismaila, pričao nam je Džuvejrijete od Nafi-a da je neki (od) sinova Abdullaha rekao njemu:

"Da si ostao (za ovu) godinu, pa (jer) zaista ja se plašim da nećeš doprijeti (doći) do Kabe." Rekao je: Izašli smo sa Vjerovijesnikom, pomilovao ga Allah i spasio, pa su zastrli (priprečili) nevjernici Kurejševića ispred Kabe (Doslovno: ispred kuće Allahove, ali se misli na Kabu svugdje u tekstu u ovakvim slučajevima). Pa je zaklao Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, svoje žrtvene životinje i obrijao je (svoju glavu), a skratili su (svoju kosu) njegovu drugovi. I rekao je:

"Zasvjedočavam (Uzimam za svjedoke) vas da sam ja (sebi ovoga časa) stavio dužnost (da obavim) umru, pa ako se je pustilo (ako se pusti) između mene i između Kabe, ophodio sam (tj. ophodiću okolo nje). A ako se je zastrlo (ako se spriječi, ako se zastre, prepriječi) između mene i između Kabe, napravio sam (napraviću) kao što je napravio poslanik Allaha." Pa je išao (jedan) čas, zatim je rekao: "Ne vidim (Ne smatram) stvar njih dvoga (hadža i umre drukčije) osim jedno. Zasvjedočavam vas da sam ja već (sebi) stavio (u) dužnost (da obavim) hodočašće (hadž) sa mojom umrom." Pa je ophodio jedno ophođenje i jedno trčanje dok se je riješio od njih dvoga (hadža i umre) skupa.

PRIČAO MI JE Šudža', sin Velida, čuo je Nadra, sina Muhameda, pričao nam je Sahr od Nafi-a, rekao je:

Zaista (određeni) ljudi pričaju da je sin Umera primio Islam prije Umera, a nije tako, a ali (tj. nego) je Umer (na) dan Hudejbije poslao (svoga sina) Abdullaha ka (jednome) konju svome (koji je bio) kod (jednoga) čovjeka od Pomagača (da) dovede njega zato (da) se bori na njemu. A (u tom času) poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, prisegnuje se (tj. prima prisegu) kod (onoga) stabla, a Umer ne zna za to, pa se je prisegnuo njemu (Muhammedu a.s.) Abdullah, zatim je otišao k (onome) konju, pa je doveo njega, k Umeru, a (u tom času) Umer oblači pancir, pancijer (-košulju) za (tu) borbu. Pa je izvijestio njega (Abdullah) da poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, prisegnuje (prima prisegu) pod (onim) stablom. Rekao je: Pa je otišao. Pa je otišao sa njim, dok se prisegnuo poslaniku Allaha, pomilovao ga Allah i spasio. Pa ona (ta prisega) je (osnova) koja (je povod da) pričaju (određeni) ljudi da je sin Umera (sin Umerov) primio Islam prije Umera.

A rekao je Hišam, sin 'Ammara: Pričao nam je Velid, sin Muslima, pričao nam je Umer, sin Muhameda, Umerija: izvijestio me je Nafi' od Ibnu Umera, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, da su (određeni) ljudi bili sa Vjerovijesnikom, pomilovao ga Allah i spasio, (na) dan Hudejbije raspršali se (razišli se) u hladove (tamošnjih) stabala, pa kada li su (iznenada određeni) ljudi obuhvatači (opkoljivači, tj. opkolili su, okupili su se okolo, oko) Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio. Pa je rekao:

"O Abdullahe! Pogledaj, šta je stanje (stvar tih) ljudi? Već su obuhvatili (opkolili, okružili) za poslanika (tj. okružili su poslanika) Allaha (tj. Allahovog poslanika), pomilovao ga Allah i spasio." Pa je našao njih (da) se prisegnuju. Pa se prisegnuo, zatim se vratio k Umeru. Pa je izašao (i Umer) pa se prisegnuo.

PRIČAO NAM JE Ibnu Numejr, pričao nam je Ja'la, pričao nam je Ismail, rekao je: čuo sam Abdullaha, sina Ebu Evfa-a, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, rekao je:

Bili smo sa Vjerovijesnikom, pomilovao ga Allah i spasio, kada je vršio (izvršavao) umru, pa je ophodio (Kabu), pa smo ophodili (i mi) sa njim, i klanjao je, i klanjali smo (i mi) sa njim, i trčao je između Safe i Merve, pa zastirasmo (pokrivasmo, sakrivasmo) njega od stanovnika Meke (zbog toga da) neće pogoditi (tj. da ne bi pogodio) njega jedan (neko) sa stvari (tj. da ga neko ne pogodi nečim).

PRIČAO NAM JE Hasen, sin Ishaka, pričao nam je Muhamed, sin Sabika, pričao nam je Malik, sin Migvela, rekao je: čuo sam Ebu Hasina rekao je: rekao je Ebu Vail:

Pošto je došao (stigao) Sehl, sin Hunejfa, iz Siffina, došli smo mu (da) tražimo vijest od njega, pa je rekao:

"Sumnjičite mišljenje (vaše, tj. Sumnjajte u svoje mišljenje da li vi ispravno posmatrate ove stvari, a ne sumnjajte mene i moju borbenost ne potcjenjujte). Pa zaista već sam vidio (smatrao) sebe (na) dan Ebu Džendela (tako ratoborna) da mogu da povratim na poslanika (tj. da povratim poslaniku) Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, njegovu zapovjed, zaista bih vratio (povratio, poništio ugovor o miru i zapovjed da se vrati Ebu Džendel nevjernicima prisilno i zametnuo bih rat). A Allah i Njegov poslanik su znani (bolje znaju od mene šta je bolje; bolje su znali od mene da je bilo još i tada bolje izbjeći prolijevanje krvi, a kamoli sada). I nismo stavili naše mačeve na naša ramena zbog (neke) stvari (koja) užasava nas (pa da je bilo drukčije) osim (tako da) su olakšale za nas (one - sablje, mačevi naši put) ka stvari (jednoj što) poznajemo nju (kako ćemo da je riješimo) - prije ove stvari (stvari međusobne borbe, i rata muslimana između sebe, tj. prije ove stvari, prije ovih borbi što ih muslimani vode između sebe kada smo god metnuli sablje na ramena i ratovali, uvijek su nam

sablje olakšavale stvar koju poznajemo, a to je pobjeda nad neprijateljem - a sada) ne zatvorimo od nje (od ove pobune, međusobne borbe nijednu) stranu (tj. rupu na mješini za vodu, pa da bude drukčije) osim (tako da) je provrela na nas (nama jedna druga) strana, ne znamo kako ćemo doći njemu (njoj, tj. toj strani, toj stvari)."

PRIČAO NAM JE Sulejman, sin Harba, pričao nam je Hammad, sin Zejda, od Ejjuba, od Mudžahida, od Ibnu Ebu Lejla-a, od Kaba, sina Udžreta, bio zadovoljan Allah od njega, rekao je:

Došao je na mene (tj. meni) Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (u) vremenu Hudejbije, a (moje) uši (vaši, paraziti) prosipaju se na moje lice (iz kose na glavi), pa je rekao:

"Je li uznemiruju tebe životinje (paraziti) tvoje glave?" Rekao sam: "Da." Rekao je: "Pa obrij (svoju glavu), i posti tri dana, ili nahrani šest siromaha, ili žrtvuj žrtvu (zakolji žrtvu, kurban)." Rekao je Ejjub: Ne znam sa kojim od ovoga (od ove tri kazne) je počeo.

(To jest: Ne znam ili je prvo spomenuo žrtvu, ili post ili nahranjivanje siromaha, sirotinje.)

PRIČAO MI JE Muhamed, sin Hišama, Ebu Abdullah, pričao nam je Hušejm od Ebu Bišra, od Mudžahida, od Abdurahmana, sina Ebu Lejla-a, od Kaba, sina Udžreta, rekao je:

Bili smo sa poslanikom Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, u Hudejbiji, a mi smo hodočasnički obučeni, a već su opkolili (opsjeli, stisnili, blokirali) nas (mekanski) idolopoklonici. Rekao je: I bila je za (tj. u) mene obilnost (tj. bujnost kose na glavi), pa su počele životinje (paraziti kose na glavi) da se obaraju na moje lice. Pa je prošao pokraj mene Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, pa je rekao:

"Je li uznemiruju tebe životinje tvoje glave?" Rekao sam: "Da." Rekao je: I spustio se je ovaj ajet (odlomak Kur'ana u kojem stoji ovo): "..... pa ko je bio (tj. pa ko bude) od vas bolestan, ili je sa njim (u njega neko) uznemirivanje od njegove glave, pa otkup (jedan neka dadne) od posta, ili milostinje ili žrtve (kurbana zbog toga što mora da se obrije prije nego izvrši do kraja već započeto hodočašće ili umru).....".

GLAVA

priče (plemena) 'Ukla i 'Urejneti.

PRIČAO MI JE Abdul-Aala, sin Hammada, pričao nam je Jezid, sin Zurej-a, pričao nam je Seid od Katadeta da je Enes, bio zadovoljan Allah od njega, pričao njima da su (neki) ljudi od (plemena) Ukla i Urejneti došli (stigli u) Medinu na (posjetu) Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, i govorili su sa Islamom (da se slažu, tj. da prihvataju Islam kao svoju vjeru), pa su rekli (onda ovo):

"O vjerovijesniče Allaha! Zaista mi smo bili stanovnici vimena (tj. mi smo bili stočari), a nismo bili stanovnici primorja (tj. nismo bili zemljoposjednici, zemljoradnici)." I (oni) su smatrali opasnim (po svoje zdravlje, zaraznom, nezdravom) Medinu. Pa je zapovjedio njima poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (da idu) sa stadom (deva, manjim stadom) i pastinom i zapovjedio je njima da izađu u njemu (tj. da izlaze među stadom deva), pa (da) piju od mlijeka njihovih i mokraća njihovih (oni da piju mlijeko i mokraću od deva, kamila). Pa su otišli (krenuli). Te kada su bili (na) kraju (medinenskoga, medinskog)

kamenjara, bili su (postali su) nevjernici (tj. izašli su iz Islama, napustili su vjeru) poslije njihovoga primanja Islama, i ubili su pastira Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, (ubili su Vjerovijesnikovoga pastira) i sebi su gonili (tjerali, potjerali to) stado (deva). Pa je doprlo (to) Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, pa je poslao potjeru (gonioce) u njihove tragove. Pa je zapovjedio s njima (s pohvatanim da gonioce postupe najstrožije). Pa su (gonioce pošto su ih pohvatali) ukucali čavlima (klincima) njihove oči, i odsjekli su njihove ruke i njihove noge i ostavili su se (i onda su ostavljeni tako) u kraju kamenjara (toga) dok su umrli na (u takvom) svome stanju. Rekao je Katadete: Doprlo je nama da Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, poslije toga potanjivaše (nukaše) na milostinju (tj. na opraštanje ubojstva) i zabranjivaše mrcvarenje (unakažavanje osuđenika na smrt). A rekao je Šubete, i Eban, i Hammad od Katadeta (da su ljudi ti bili samo) iz Urejneta (plemena, a nisu iz Ukla nijedan). A rekao je Jahja, sin Ebu Kesira, i Ejjub od Ebu Kilabeta, od Enesa: Došla (Stigla) je nekolicina iz Ukla (plemena, a nije niko bio iz Urejneta).

PRIČAO MI JE Muhamed, sin Abdurrahima, pričao nam je Hafs, sin Umera, Ebu Umer Havdija, pričao nam je Hammad, sin Zejda, pričao nam je Ejub i Hadždžadž Savvaf, njih dva su rekla: pričao mi je Ebu Redža', slobodnjak Ebu Kilabeta - a bio je (Ebu Redža') sa njim (sa Ebu Kilabetom) u Siriji - da je Umer, sin Abdul-Aziza, zdogovario se (dogovario se sa određenim) ljudima (jednoga) dana. Rekao je:

"Šta govorite o ovoj (određenoj) diobi zakletve (razdjeljivanju zaklinjanja)?" Pa su rekli: "Pravo je (to najbližih rođaka ubijene osobe što) je sudio s njom (tj. dosuđivao je nju, tu diobu zakletve) poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, i sudile su s njom (dosuđivale su nju) halife prije tebe." Rekao je (Ebu Redža'): A Ebu Kilabete je iza njegovoga prijestolja (iza Umerova prijestolja stajao, nalazio se prilikom toga zdogovaranja). Pa je rekao 'Anbesete, sin Seida: "Pa gdje je hadis Enesa o Urenijjinima (Urenijevićima)?" Rekao je Ebu Kilabete: "Meni je pričao njega (taj hadis lično) Enes, sin Malika." Rekao je Abdul-Aziz, sin Suhejba, od Enesa:

"Iz Urejneta (su bili ti ljudi samo, a ne i iz Ukla plemena)." A rekao je Ebu Kilabete od Enesa: "Iz Ukla (su bili, a ne iz Urejneta)." Spomenuo je (ovu) priču.

(Jedno objašnjenje o pomenutom zdogovoru o ovome hadisu. Radi se o tom da se je o tom zdogovoru raspravljalo o slučaju jednoga postupka koji se zove "el-kasametu". To je postupak koji se vodi, izvrši u slučaju da neka osoba bude nađena mrtva sa znakovima na tijelu na osnovu kojih se može utvrditi da je ubijena, ali se ne može pribaviti sigurni dokazi o ubici. Onda pedeset ljudi naselja gdje je nađen ubijeni moraju da se zakunu najbližim rođacima da ga oni nisu ubili, i nakon što su se zakleli, onda njih pedeset moraju još platiti krvarinu za ubijenoga. Taj postupak se zove na arapskom jeziku "el-kasametu", a biće preveden sa izrazom "dioba zakletve". Halifa Umer, sin Abdul-Aziza - a ne Umer, sin Hattaba - zdogovario se je o "diobi zakletve", jer su neki smatrali da je slučaj pastira Muhameda a.s. - kojega su ubili neki ljudi iz Urejneta, ili Ukla, i za njega je Muhamed a.s. naredio odmazdu, a nije dao izvršiti postupak "diobe zakletve" - na osnovu toga su neki smatrali taj postupak da nije pravo, nema pravni karakter, nego je više običaj. Rekli su, ipak, da je to pravo, da taj postupak ima i u islamskom zakonodavstvu pravni karakter.)

GLAVA

vojne Zatu Kareda, a ona je vojna koja (se sastojala u tom što) su navalili (neprijatelji) na deve Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, prije (vojne) Hajbera za tri (tj. na tri noći, a to znači: prije na tri dana).

("Likah" su deve muzare, koje imaju mlijeka.)

PRIČAO NAM JE Kutejbete, sin Seida, pričao nam je Hatim od Jezida, sina Ebu Ubejda, rekao je: čuo sam Selemeta, sina Ekve-a, (da) govori:

Izašao sam (iz Medine idući prema Gabi) prije (nego) da se oglašava za prvu (molitvu, tj. prije nego je učio ezan za jutarnju molitvu, sabah), a bile su deve poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (zadesile se da) pasu u (mjestu) Zu Karedu. Rekao je: Pa je susreo mene dječak Abdurrahmana, sina Avfa, pa je rekao:

"Uzele su se deve poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio." Rekao sam: "Ko je uzeo njih?" Rekao je: "Gatafanovići." Rekao je: Pa sam uzviknuo trima uzvicima: "O jutra (li žalosnoga)!" Rekao je: Pa sam dao čuti (svakome) što je između dva kamenjara Medine. Zatim sam se odbio na svoje lice (tj. krenuo sam, požurio sam naprijed) dok sam stigao njih (otmičare deva), a već su uzeli (da) se napajaju od (tamnošnje) vode. Pa sam počeo (da) gađam njih sa svojim strjelicama, a bio sam (dobar) strijelac, i (da pri tom) govorim: "Ja sam sin Ekve-a. Danas je dan (propasti) zlikovaca.", i (u pjesničkom metru) redžezu (to) pjevam, dok (čak) sam spasio (te) deve od njih, i sebi sam oteo (oplijenio, opljačkao) od njih trideset ogrtača. Rekao je: I došao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, i (njegovi) ljudi. Pa sam rekao:

"O vjerovijesniče Allaha! Već sam spriječio (onome zlikovačkom) narodu (ovu) vodu, a oni su žedni, pa pošalji k njima (tj. za njima potjeru ovaj) čas (tj. odmah da ih pohvatamo)." Pa je rekao (Muhamed a.s.):

"O sine Ekve-a! Zavladao si, pa olakšaj (pa budi blag)."

(To jest: Savladao si, bio si moćan nad neprijateljem toliko da si od njega povratio stvar, pa budi blag, postupi onako kako je lakše, ne budi mnogo žestok. A svakako da je blaže i lakše, manje je poteškoće da se vrati čovjek nazad sa lako povraćenom imovinom od neprijatelja, nego nastojati da dođe do težega sukoba koji bi prouzrokovao, možda, i krvoproliće. Ovaj neprijatelj nije bio napravio težega zločina, kao što su to bili učinili Ukl i Urejnete ubivši mrcvarenjem pastira Muhameda a.s., zato je ove neprijatelje poštedio Muhamed a.s. od progonjenja, a Ukl i Urejnete su kažnjeni odmazdom.)

Rekao je (sin Ekve-a): Zatim smo se vratili. I učini sajahačem (i stavi kao sajahača) mene poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, na njegovoj devi (na svoju devu), čak smo unišili (u) Medinu (ili: dok smo unišili u Medinu).